

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

5. februar 2020

Folketingets Kulturudvalg har den 8. januar 2020, efter ønske fra ikke-medlem af udvalget Kristian Pihl Lorentzen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 80 (Alm. del), som jeg hermed besvarer.

Spørgsmål:

Hvordan vil ministeren forklare, at der i forbindelse med vandløbsprojekter og etablering af faunapassager er nedlagt en lang række tidligere intakte og fungerende vandmøller f.eks. Konghøj Vandmølle, Rolsted Mølle, Brobyværk Mølle, Bovballe Mølle, Køng Mølle, Vester Mølle og Fyllested Mølle?

Svar:

Lad mig indledningsvist redegøre for ressortansvaret i relation til udarbejdelsen af vandplaner efter EU's vandrammedirektiv, herunder hvilke dele af arbejdet som involverer lovgivning og myndighedsudøvelse på Kulturministeriets område.

Vandplanarbejdet involverer en række love på miljø- og fødevareministerens, erhvervsministerens og kulturministerens områder. Det overordnede ansvar for vandplansområdet ligger i Miljø- og Fødevareministeriet.

Det følger af Lov om vandløb § 37, stk. 3, at vandløbsrestaureringer ikke kan gennemføres, hvis der derved tilsidesættes væsentlige kulturhistoriske interesser. Det er kommunerne, der foretager den konkrete vurdering af balancen mellem de natur- og miljømæssige interesser på den ene side og de kulturhistoriske interesser på den anden side. Det forudsættes, at kommunerne inddrager relevante myndigheder og interessenter f.eks. museerne.

Mange historiske anlæg med relation til vandløb og vandkraftsudnyttelse er imidlertid fredet efter bygningsfredningsloven, som fortidsminder efter museumsloven, eller udpeget af kommunerne som værdifulde kulturmiljøer. I relation til de bygningsfredede vandmøller er det muligt at udvide fredningerne til også at omfatte møllernes nærmeste

omgivelser. For 24 af de i alt 57 bygningsfredede vandmøller og vandrevne elværker er fredningen udvidet på denne måde. I disse tilfælde kan der ikke gennemføres vandløbsrestaurering, etableres omløb eller lignende af hensyn til faunapassagen, uden at Slots- og Kulturstyrelsen, der på Kulturministeriets vegne har myndighedsansvaret på bygningsfredningsområdet, har været inddraget.

Jeg har bedt Slots- og Kulturstyrelsen om en udtalelse vedr. de konkrete mølleanlæg, som nævnes i spørgsmålet. Styrelsen oplyser, at man ikke følger kommunernes vandplanlægning systematisk, da styrelsen ikke har myndighedsansvar på området. Styrelsen oplyser endvidere, at det ud af de nævnte vandmøller kun er Brobyværk Mølle mellem Odense og Faaborg, som er fredet. Møllen er ifølge styrelsens oplysninger fortsat fuldt funktionsdygtig, og vandløbsrestaureringen i Brobyværk fremhæves i publikationen Vandkraftens Kulturarv (2010) som eksempel på et vellykket projekt.

For så vidt angår de øvrige vandmøller, der er nævnt i spørgsmålet, er det således den enkelte kommune, der har beslutningskompetencen.

Jeg henholder mig til Slots- og Kulturstyrelsens oplysninger.

Joy Mogensen